

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
Oppkjøring starter med et todelt teknisk spørsmål.		Før du gjennomgår oppgavene må du se gjennom filmene om sikkerhetskontroll i Teorifilm App
1.	<p>A. Vis i hvilken stilling lysbryteren må stå for at baklyset skal lyse når du kjører, og kontroller at dette stemmer!</p> <p>B. Under hvilke kjøreforhold er det viktig at baklyset er på?</p>	<p>A. På noen biler tennes kun baklys automatisk i mørke. For å overstyre dette må bilens nærlysfunksjon aktiveres.</p> <p>B. Det er viktig under alle kjøreforhold da det gjør bilen mer synlig for andre.</p>
2.	<p>A. Vis i hvilken stilling lysbryteren må stå for at både baklys og tåkebaklys skal virke når du kjører!</p> <p>B. Hvilke ulemper kan det gi at du kjører med tåkebaklyset på?</p>	<p>A. Vis hvordan du aktiverer bilens nærlysfunksjon.</p> <p>B. Tåkelys bak kan virke blendene for bakenfor kjørende samt kunne forveksles med bremselys.</p>
3.	<p>A. Kontroller om varsellampa for to-krets bremsesystemet virker!</p> <p>B. Hva vil du gjøre dersom varsellampa for to-krets bremsesystem begynner å lyse under kjøring?</p>	<p>A. Start bilen. Det skal nå lyse en rød varsellampe for bremsesystemet. Hvis lampen slukker er bremsesystemet i orden.</p> <p>B. Det er ikke forsvarlig å kjøre med feil på bremsesystemet. Stans umiddelbart og ring etter veihjelp.</p>
4.	<p>A. Vis hvordan du kan stille inn rattet!</p> <p>B. Hva kan være ulempen dersom rattet ikke er stilt inn riktig?</p>	<p>A. Vis sensor hvordan du justerer rattet.</p> <p>B. Feil innstilling kan medføre dårligere retningsstabilitet og mer uryddig styring. Sitter man for nært rattet kan det også medføre risiko for skade om Airbag blir utløst.</p>
5.	<p>A. Kontroller om lyshornet virker!</p> <p>B. I hva slags situasjon kan det være aktuelt å bruke lyshornet?</p>	<p>A. Lyshornet på de fleste biler blir aktivert ved å dra blinklyshendelen mot deg gjentatte ganger. Kjør opp mot en vegg og se om hovedlyset blinker når du gjør dette. Det skal også tennes et blått lys i instrumentpanelet når langlys tennes.</p> <p>B. Et lyshorn brukes for å signalisere eller påkalle oppmerksomhet.</p>
6.	<p>A. Kontroller at vindusspyleren virker!</p>	<p>A. Spyl ruta, gjerne 3-4 sek slik at ruta spyles ordentlig. Se om vindusviskere tar med seg spylervæske eller om det etterlater seg striper på ruta. «Striper» kan skyldes slitte pusserblader, is eller skitt under pusserbladene.</p>

	B. Vis hvor du vil fylle på spylervæske!	B. Påvis lokket for påfylling i motorrommet. Lokket er normalt blått.
7.	A. Kontroller om vinduspusserne virker som de skal! B. Hva kan være ulempen ved å kjøre med slitte pusserblader?	A. Prøv viskerne på de ulike trinnene. Spyl ruta, gjerne 3-4sek, slik at ruta spyles ordentlig. Se om vindusviskerne tar med seg spylervæske eller om det etterlater seg striper på ruta. «Striper» kan skyldes slitte pusserblader, is eller skitt under pusserbladene. B. Slitte pusserblader gir dårligere sikt.
8.	A. Kontroller nærlys, parklys, skiltlys og baklys! B. Hvilken ulempe er det med feil innstilte nærlys?	A. Aktiver nærlys og kjør bilen inn mot en vegg. Lysene skal lyse i samme høyde. Aktiver parkeringslys og sjekk at det lyser 2 svake lys foran. Når nærlys er aktivert skal det lyse 2 røde kjørellys bak på bilen samt at skiltlys skal virke. B. Feil innstilt nærlys gir dårligere sikt i mørke samt at det er en fare for at møtende kjøretøy kan bli blendet.
9.	A. Sett på og kontroller nødsignallys! B. Hvor langt fra bilen skal varseltrekanten stå?	A. Trykk inn nødsignalet / varsellysknappen og gå fysisk ut av bilen og kontroller at alle 6 blinklys blinker. B. I tettbebygd strøk skal den plasseres 50 - 150m unna, og utenfor tettbebygd strøk 150 - 250m unna bilen. Vurder område du er på, det finnes tilfeller hvor det er hensiktsmessig å plassere den annerledes for å varsle annen trafikk best mulig. F.eks. før en sving / bakketopp.
10.	A. Kontroller alle bilbeltene! B. Hva er risikoen med å bruke bilbelte med slappe ruller?	A. Dra raskt i belte og se at det låser. Dra beltet helt ut å se etter rifter/skader. Etter å ha sjekket hele beltet for skader slipper du beltet med hendene. Da skal beltes dras raskt inn dersom du ikke har slappe ruller. B. Hvis rullene er slappe, vil kroppen komme i bevegelse før den blir holdt igjen av bilbelte. Dette kan føre til at man kommer for langt fram mot kollisjonsputen (airbag) i det den blåser seg opp.
11.	A. Vis hvordan du hurtigst mulig kan fjerne dugg fra frontruten! B. Hva vil du gjøre om det dugger på frontruten etter innkjøring i tunnel?	A. Trykk på defroster knappen og vent til dugg forsvinner. B. Aktiver først vindusvisker. Om dette ikke er nok aktiverer du defroster.

12.	<p>A. Vis hvordan du aktiverer resirkulering på ventilasjonen!</p> <p>B. Hva kan være ulempen om resirkulering på luften står på over lenger tid?</p>	<p>A. Trykk på bryter for resirkulering.</p> <p>B. Langvarig bruk kan medføre dugg på vinduene og dårligere luftkvalitet. Dette kan også medføre at fører får svekket konsentrasjon.</p>
13.	<p>A. Kontroller om varsellampen for ABS virker!</p> <p>B. Er det forsvarlig å kjøre om lampen lyser?</p>	<p>A. Lampen tennes når bilen startes. Hvis lampen slukkes, er ABS systemet i orden.</p> <p>B. Ja, men du bør bestille og utbedre feilen snarest. Det vil ikke være forsvarlig på glatt føre.</p>
14.	<p>A. Kontroller at varsel lampen for kollisjonsputen virker!</p> <p>B. Er det forsvarlig å kjøre om lampen lyser?</p>	<p>A. Lampen tennes når bilen startes. Hvis lampen slukkes, er alt i orden.</p> <p>B. Om lampen lyser gult kan du kjøre, men du bør bestille og utbedre feilen snarest. Det er ikke forsvarlig å kjøre om varsellampen lyser rødt.</p>
15.	<p>A. Kontroller om lydhornet virker!</p> <p>B. Når er det tillatt å benytte et lydhorn?</p>	<p>A. Lydhornet (tuten) er i de fleste biler plassert midt i rattet. Sett strøm på bilen og trykk bestemt inn mot billogo og test om det fungerer.</p> <p>B. Lydhorn skal kun brukes for å varsle fare. Unødig bruk av lydhorn er straffbart.</p>
16.	<p>A. Vis hvordan du vil fjerne is/dugg på bakruten!</p> <p>B. Vis hvordan du vil fjerne is/dugg fra speilene!</p>	<p>A. Trykk på knappen for varme i bakrute. Denne knappen vil på noen bilmodeller også skru på varme i sidespeilene.</p> <p>B. Om bilen har en egen bryter/knapp for aktivering må du påvise denne for sensor. Om behov må du uoppfordret aktivere funksjonen.</p>
17.	<p>A. Hvordan deaktiverer du airbag for passasjeret foran i bilen?</p> <p>B. Når er det relevant å koble ut airbag for passasjeret foran i bilen?</p>	<p>A. Det er normalt en bryter for deaktivering inni hanskerommet.</p> <p>B. Om du skal montere barnesete.</p>
18.	<p>A. Kontroller om nødsignallyset virker!</p>	<p>A. Trykk inn nødsignalet / varsellysknappen og gå fysisk ut av bilen og kontroller at alle 6 blinklys blinker.</p>

	<p>B. I hvilke situasjoner er det riktig og viktig å bruke dette?</p>	<p>B. Nødsignallyset skal brukes ved stans på uoversiktlige steder, eller hvis du trenger hjelp fordi du har motorstopp eller lignende. Hvis du kommer opp i en ulykke eller skal hjelpe en annen bil som har stoppet langs veien skal dette brukes.</p>
19.	<p>A. Vis hvordan du kan kontrollere servostyringen!</p> <p>B. Er det forsvarlig å kjøre om ikke servostyringen fungerer?</p>	<p>A. Drei rattet lett til en side og start bilen. Rattet skal nå bli lettere å svinge.</p> <p>B. Nei, du må påkalle vei hjelp.</p>
20.	<p>A. Kontroller om styringen er i orden når du prøvekjører bilen.</p> <p>B. Hva kan være årsaken til at bilen drar til en av sidene?</p>	<p>A. Kjør i lav fart og se at bilen fortsetter rett fram hvis du holder løst i rattet. Finn en åpen plass, ha litt fart på bilen og sving til en side før du slipper trykket på rattet. Rattet skal da rette seg opp selv. Gjenta til motsatt side.</p> <p>B. Det kan være feil med hjuloppheng eller styresystemet, eller feil/forskjellig lufttrykk i dekk(ene).</p>
21.	<p>A. Hvor mye vekt har du lov til å ha på taket av denne bilen?</p> <p>B. Hva bør du tenke på når det gjelder taklast?</p>	<p>A. Tillatt taklast finner du under «vekter» i vognkortet eller i bilens instruksjonsbok. På enkelte biler er det ikke tillatt med taklast.</p> <p>B. Taklast må sikres slik at last ikke kan løsne eller forskyve seg. Det du frakter skal ikke stikke mer enn 15 centimeter utenfor bilens side, og ikke over en meter foran. Last som stikker ut over en meter bak, skal merkes tydelig. Du kan for eksempel bruke en pose eller en refleksvest.</p>
22.	<p>A. Vis hvor du finner ut hvilken dekkdimensjon, Li (bæreevne) og hastighet dekkene på denne bilen skal ha!</p> <p>B. Kontroller om fordekkene på denne bilen har riktig dekkdimensjon, Li (bæreevne) og hastighet!</p>	<p>A. I vognkortet punkt 12 finner du ut riktig dekkdimensjon, Li (bæreevne) og hastighetskode på dekkene.</p> <p>B. Sammenlign tallene i vognkortet med tallinformasjon du finner på siden av dekkene.</p>
23.	<p>A. Hvor tung henger kan du dra med denne bilen med førerkort klasse B?</p>	<p>A. Du kan i utgangspunktet trekke en henger med tillatt totalvekt på 750 kg. Tillatt vogntog vekt blir da 4250 kg. Du kan trekke henger over 750 kg om maksimum tillatt totalvekt på vogntoget ikke overstiger 3500 kg. Ved å trekke bilens oppgitte tillatte totalvekt fra tallet 3500 kg, finner du tilhengerens maksimum tillatte totalvekt. Vær oppmerksom på at bilen kan sette begrensinger på hva tilhengerens aktuelle vekt kan være. Et fint hjelpemiddel Du kan</p>

	<p>B. Hva kan konsekvensene være med for tung henger?</p>	<p>benytte er Statens Vegvesen sin «Tilhenger Kalkulator»</p> <p>B. Faren kan være at bilen mister veigrep og bilen blir ustabil å kjøre. Det kan gå utover bilens styre- og bremseegenskaper.</p>
24.	<p>A. Hvor stor nyttelast kan denne bilen ha inkludert fører?</p> <p>B. Hvilke ulemper kan oppleves dersom bilen er for tung lastet?</p>	<p>A. Du finner info om dette under «vekter» i vognkortet til bilen.</p> <p>B. Redusert veigrep, lengre bremselengde og fare for å blende møtende.</p>
25.	<p>A. Hvor stor LI (bæreevne) må dekkene på denne bilen ha?</p> <p>B. Kontroller om bakdekkene på bilen har riktig LI (bæreevne).</p>	<p>A. Ta frem vognkortet, sjekk MIN LI. dekkene på denne bilen skal ha? Denne verdien må være lik eller mer enn bæreevnen som står på dekkensiden.</p> <p>B. Sjekk dekkene på bilen. For eksempel: 235/45R18 98. Bæreevnen angir hvor mange kilo dekket er konstruert for å tåle. I vognkortet er det angitt hvor høy bæreevne (min LI) bilen må ha.</p>
26.	<p>A. Kontroller bremsekraftforsterker!</p> <p>B. Er det forsvarlig å kjøre om denne ikke virker?</p>	<p>A. På en forsildrevet bil vil du kunne kontrollere bremsekraftforsterker ved å trykke inn bremsepedal 6-8 ganger når bil er avslått, start så bilen, da skal bremsepedal gli inn 2/3 av vandringen.</p> <p>B. Nei, fordi da vil du få redusert bremseeffekt.</p>
27.	<p>A. Kontroller om bremsene har skjevtrekk!</p> <p>B. Hva kan være årsaken til skjevtrekk?</p>	<p>A. Kjør i 30 - 40km/t, hold løst i rattet og brems bestemt. Bilen skal gå rett frem ved brems, da har du lik bremsevirkning på høyre og venstre hjul. NB! Hvis veien er ujevn eller veien heller, kan dette påvirke stabiliteten. Trekker bilen til en av sidene kan dette også skyldes lavt lufttrykk i et eller flere dekk.</p> <p>B. Det kan være at f.eks. bremsen på høyre side har rustet, slik at bremsevirkning ikke er jevn. Det er uansett viktig at ved skjevtrekk at verksted kontaktes for kontroll av bremsen.</p>
28.	<p>A. Kontroller lufttrykket i bakhjulene på denne bilen!</p>	<p>A. Riktig dekktrykk finner du normalt informasjon om i dørkarmen på førerdør. Der står antall KPA / BAR som skal fylles i dekket. Bruk en lufttrykkmåler om denne er tilgjengelig i bilen. Sjekk eventuelt elektronisk i bilens infoscjerm om dette er mulig på denne bilen. Du kan eventuelt kjøre</p>

	<p>B. Hvordan vil det påvirke dekkslitasjen om du kjører med for høyt eller for lavt lufttrykk?</p>	<p>innom en bensinstasjon da de normalt har utstyr for dette tilgjengelig.</p> <p>B. Dekkene kan bli mer slitt på midten eller på begge sidene av dekket.</p>
29.	<p>A. Kontroller om bremselyset virker!</p> <p>B. Er det forsvarlig å kjøre dersom bremselyset ikke virker?</p>	<p>A. Du kan bruke en medhjelper eller rygge deg inn mot et vindu. Du kan også bruke en varseltrekant som ligger i bagasjerom. Kjør sete frem slik at du kiler varseltrekant som ett stag fra sete slik at bremsepedal skyves inn. Gå ut bak bilen og kontroller at bremselys virker. Begge baklykter og eventuelt ekstra høyt montert bremselys skal virke.</p> <p>B. Nei, ved kjøring med ett eller flere defekte bremselys øker risikoen for påkjøring bakfra.</p>
30.	<p>A. Vis hvordan du finner riktig lufttrykk til dekkene på denne bilen!</p> <p>B. Kontroller lufttrykket på alle dekk!</p>	<p>A. Riktig dekktrykk finner du normalt informasjon om i dørkarmen på førerdør. Der står antall KPA / BAR som skal fylles i dekket.</p> <p>B. Bruk en lufttrykkmåler om denne er tilgjengelig i bilen. Sjekk eventuelt elektronisk i bilens infoskop om dette er mulig på denne bilen. Du kan eventuelt kjøre innom en bensinstasjon da de normalt har utstyr for dette tilgjengelig. Har du ingen av disse mulighetene kan du sjekke visuelt at dekkslitasjen virker jevn på dekkets kjøreflate.</p>
31.	<p>A. Vis hvor jekk eller annet utstyr som kan hjelpe deg ved punktering er i ditt kjøretøy!</p> <p>B. Hvordan kan du sikre deg selv før du eventuelt begynner å skifte hjul langs vegen?</p>	<p>A. Vis hvor du eventuelt finner jekk, tetteskum og kompressor i bilen. Om du ikke har slikt utstyr tilgjengelig må du kontakte veihjelp.</p> <p>B. Om punktering skjer på et sterkt trafikkert sted, bør du for din egen sikkerhet kontakte veihjelp. Ta alltid på refleksvest og monter opp varseltrekant for å varsle annen trafikk før du eventuelt startet med et dekkskifte.</p>
32.	<p>A. Kontroller dekk og felg for skader!</p>	<p>A. Ta en synlig kontroll av alle dekk og felger rundt bilen for skader. Let etter rifter i gummi, bulk/ skrammer i felg, spiker eller andre objekter som kan ha festet seg i dekk og medføre fare for punktering.</p>

	B. Hvilken skader er mest vanlig?	B. Den vanligste skaden er riper/skader på felg og rifter i dekket etter å ha kjørt på fortauskanter.
33.	A. Kontroller at mønsterdybden på fordekkene er innfor kravene! B. Hva er risikoen med for lite mønsterdybde?	A. Bruk en dybdemåler og kontroller 3 steder på dekkets kjøreflate. Kravet til mønsterdybde er 1,6 mm i sommerperioden og 3 mm i vinterperioden. B. Dårligere veigrep som medfører lengre bremselengde, og økt fare for vannplaning.
34.	A. Kontroller at batteriet sitter fast! B. Hva er risikoen med et løst batteri?	A. Om batteriet er synlig kan du ta tak i batteriet og sjekke at det sitter helt fastspent. B. Et løst batteri kan medføre kortslutning.
35.	A. Kontroller om det er nok bremsevæske i beholderen! B. Hva vil du gjøre om bremsevæsknivået i beholderen er for lavt?	A. På mange moderne biler er de forskjellige beholderne i motorrommet skjult fordi det er meningen at verksted skal foreta kontroll og vedlikehold. I tilfelle der beholder for bremsevæske er synlig kan man lese av nivået. Nivået skal ligge mellom maksimum og minimumsmerke. B. Hvis nivået er for lavt skal varsellampe for bremsesystemet tennes. Dette en rød lampe som viser at det er farlig å fortsette kjøringen. Stans umiddelbart og ring veihjelp for å få transportert bilen til verksted. I verste fall kan du miste bremsene.
36.	A. Vis beholder for kjølevæske og om mulig kontroller kjølevæsknivået! B. Hva må du tenke på om du skal åpne beholder og etterfylle?	A. Påvis beholder og om mulig kontroller om nivået ligger mellom minimum og maksimumsmerke. B. Om beholder er plombert må den ikke åpnes, kontakt da veihjelp. Beholderen kan stå under trykk. Bruk en hanske og vend ansiktet vekk mens du forsiktig åpner beholderen. Det står normalt på beholder hvilken kvalitet kjølevæsken skal ha. Du kan ikke blande ulike typer kjølevæske.
37.	A. Forbrenningsmotor: Kontroller motoroljenivået og vis påfyllingsstedet for motorolje!	A. Forbrenningsmotor: Om motor har peilepinn, benytter du denne for å sjekke at olje nivået ligger mellom minimum og maksimum. Om bilen har elektronisk måling finner du brukerveiledning i bilens

	<p>B. Forbrenningsmotor: Hva er risikoen ved å kjøre når motoroljenivået er for lavt?</p> <p>A. El-bil: Kontroller hvor langt du sannsynligvis har strøm igjen på batteriet til å kjøre nå!</p> <p>B. El-bil: Hva er risikoen ved å kjøre med lite gjenværende strøm på batteriet?</p>	<p>instruksjonsbok. Påfyllingslokket er merket med bilde av en oljekanne.</p> <p>B. Forbrenningsmotor: Motor kan bli ødelagt.</p> <p>A. El-bil: Du finner info om dette i instrumentpanelet eller på infoskjerm.</p> <p>B. El-bil: Du risikerer å gå tom for energi og dermed få behov for veihjelp.</p>
38.	<p>A. Kontroller om det ligger løs last i bagasjerommet!</p> <p>B. Hvordan kan løs last i bagasjerommet sikres?</p>	<p>A. Gå bak og sjekk bagasjerommet.</p> <p>B. Løs last kan skyves inn mot seteryggen. Lasten kan sikres videre med et bagasjetrekk eller lastestropper. Lasterommet kan sikres med bagasjeromstrekk eller skillevegg.</p>

Ikke glem å se gjennom filmene for sikkerhetskontroll i Teorifilm App. Alle filmene har tester hvor du enkelt kan teste om du har kontroll på pensum du vil bli målt på den dagen du har oppkjøring. Lykke til 😊

TEORIFILM.no®